

Gemeente Heerenveen
t.a.v. Burgemeester & wethouders
Werkgroep AZC
Gemeenteraad & Griffie

Heerenveen, 25 september 2024

Betreft: kleinschalige opvanglocatie asielzoekers Skoatterwâld

Bijlagen 1. Inventarisatie vragen vanuit de wijkbewoners
2. Terugkoppeling bijeenkomst 24 september jl.

Geachte heer/mevrouw,

Recent is de wijkraad Skoatterwâld benaderd om mee te praten over de mogelijke opvang van asielzoekers bij de ingang van Skoatterwâld aan de Domela Nieuwenhuisweg. De wijkraad zal hier uiteraard gehoor aan geven om, op neutrale wijze, mee te denken in deze maatschappelijk gevoelige casus.

Om onszelf een beeld te schetsen van de vragen die leven in de wijk, heeft de wijkraad bewoners gevraagd hun vragen bij ons neer te leggen. Hier is goed gebruik van gemaakt. Naast vragen zijn er ook meningen en gevoelens gedeeld op de sociale media en op ons e-mailadres.

Wij hebben met alle mogelijke zorgvuldigheid de ingestuurde punten in de bijlage verwoord (zie bijlage 1.). De reacties op sociale media hebben wij deels meegenomen. Deze reacties, gegeven op de openbare groep op Facebook, zijn dan ook publiek te vinden op de Facebookpagina van de wijkraad Skoatterwâld.

Met betrekking tot de vragen zouden wij graag zien dat deze in het proces voor de beoordeling van geschiktheid van de locatie door de werkgroep worden meegenomen. Daarbij ontvangen wij ook graag van de gemeente antwoorden op de vragen die in de wijk leven. Dan kunnen wij als wijkraad de bewoners van Skoatterwâld van de verwachte terugkoppeling voorzien. Graag zien wij ook een weergave van het sentiment terug in het advies aan het college van B&W.

Wij zien het concept-verslag van de bijeenkomst van 24 september jl., zoals afgesproken, graag tegemoet. Wij hebben in bijlage 2. alvast de afdrank van de avond verwoord. En gaan ervan uit dat u ons als wijkraad en wijkbewoners serieus neemt in dit traject.

Met vriendelijke groet,

Namens Wijkraad Skoatterwâld
azcheerenveen@skoatterwâld.nl

Bijlage 1.

De wijkraad Skoatterwâld heeft heel veel reacties gehad op de mogelijke komst van een kleinschalig AZC in de wijk Skoatterwâld. We hebben de punten gebundeld en veel vragen zijn meerdere malen genoemd en hieronder in 1 punt samengevat aangegeven. Hierbij de vragen/opmerkingen van de wijkbewoners:

1. Gewijzigd politiek klimaat

De gemeente heeft besloten te onderzoeken of twee of meer kleine opvanglocaties in de gemeente Heerenveen ook haalbaar zijn. Het zal zeker nog enkele jaren duren voordat een en ander eventueel gerealiseerd is.

De gemeente heeft dit besluit destijds genomen om zelf regie te houden en niet gedwongen te worden middels de spreidingswet-invulling van destijds.

Het huidige politiek landschap is geheel gewijzigd door de recente verkiezingsuitslag. De spreidingswet wordt uitgekleed. De nieuwe regering wil toe naar een ander type opvang, namelijk grootschalige opvang om o.a. de kosten en beheersbaarheid onder controle te houden. Waarom kiest de gemeente er niet voor om het besluit van destijds te herzien gezien het gewijzigde politiek klimaat?

Heeft de gemeente Heerenveen een financieel gewin bij het opvangen van nieuwe AZC-ers?

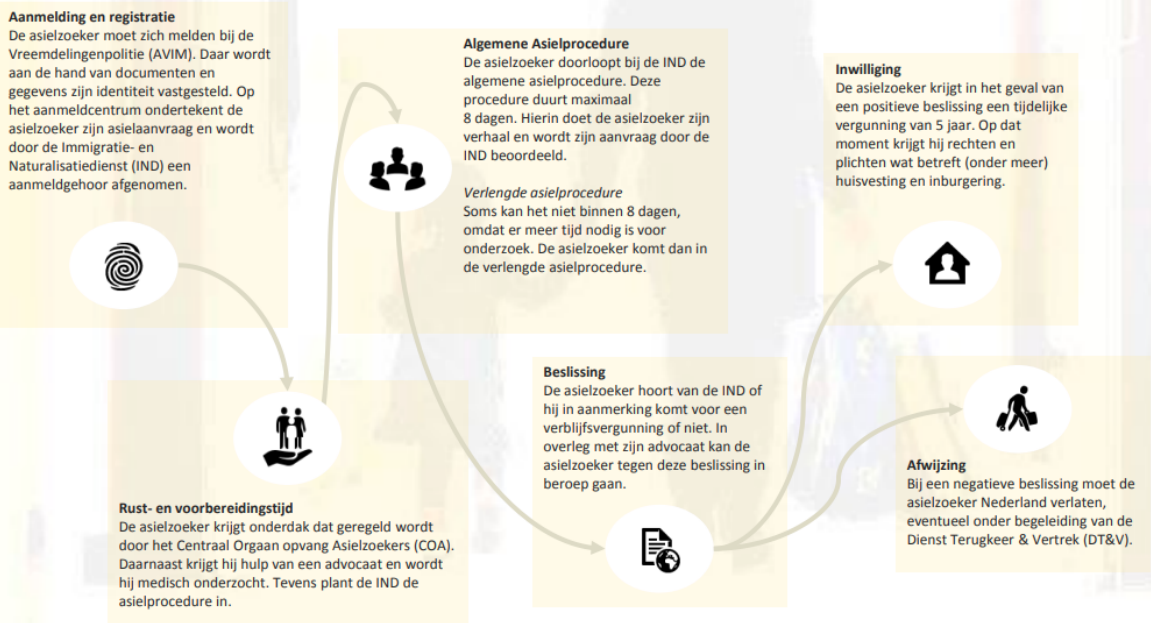
2. Samenstelling groep AZC-ers

Welke doelgroep zal in het AZC worden gehuisvest? Gaat het om gezinnen, alleenstaande mannen, of jongeren? Kan de gemeente aangeven wie er naar de opvang komen? Kan de gemeente dit eisen bij het COA? Hoe betrouwbaar is het COA in het opvolgen en nakomen van afspraken?

Volgens de bijlage heeft iemand die een asielverzoek indient pas recht op huisvesting nadat deze een vergunning toegekend heeft gekregen. Klopt deze aanname? Zijn er uitzonderingen? Houdt de overheid zich aan haar eigen regels?

Welke route doorloopt de asielzoeker in Nederland?

Een asielzoeker vraagt asiel aan vanwege de (persoonlijke) situatie in het land van herkomst. Een asielzoeker komt in aanmerking voor een verblijfsvergunning als hij in zijn land te vrezen heeft voor vervolging of een onmenselijke behandeling. Deze beoordeling wordt gemaakt in de procedure die hieronder op hoofdlijnen is beschreven.

3. Tijdsbesteding AZC-ers

Gaat deze doelgroep naar school? Gaat deze aan het werk? Of verveelt deze doelgroep zich en gaat de buurt in.

Wat gaat de gemeente doen om de bewoners een zinvolle dagbesteding te bieden? Denk scholing, werk, o.i.d. Want met 8 volwassenen in een huis is best veel en is dit niet vragen om problemen? Het risico is dat wanneer je geen dagbesteding aanbiedt dat de mensen zich gaan vervelen en gaan rondzwerven. Dat in een wijk waar veel inwoners gedurende de week overdag, in verband met werk, niet thuis zijn. In coronatijd vonden Nederlanders opgekropt zitten in huizen niet zo prettig: waarom stellen we dat wel voor voor asielzoekers die zich in een nog uitdagender situatie bevinden?

4. Duur van opvang

Hoe lang is de komst van het AZC voorzien? Is dit een tijdelijke of permanente opvanglocatie? Komt er een harde einddatum?

5. Locatie

Waarom is voor deze plaats gekozen? In de wijk Skoatterwâld wonen veel (jonge)gezinnen. De hele wijk zit vol met jonge kinderen en met name jonge meiden. De locatie bevindt zich daarbij naast scholen met kwetsbare kinderen. Hoe kan de veiligheid hier (bij brengen, halen, pauzes) worden gewaarborgd. Hoe zijn de scholen bij dit onderzoek betrokken? Wat is het standpunt vanuit de schooldirecties?

De wijk Skoatterwâld heeft 2 ontsluitingsroutes. Dit maakt de wijk zeer kwetsbaar. De jeugd (12 jaar en ouder) die naar de middelbare scholen / sportclubs moeten, hebben eigenlijk geen alternatief en moeten langs de voorgenomen locatie. Dit geeft veel onrust onder ouders.

Hoe ziet de gemeente toe op de veiligheid rondom voetbalwedstrijden van SC Heerenveen en de druk die daarop is toegenomen door supportersgroepen? Hoe gaat de gemeente de veiligheid van de asielzoekers in de situatie met SC Heerenveen waarborgen?

Hoe past een AZC in de verdere gebiedsontwikkeling van Skoatterwâld? Hoe borgt de gemeente dat het AZC past in het beeldkwaliteitsplan, de verkeersstructuren en wat al niet meer geldt voor gebiedsontwikkeling. Is er geen bestaande leegstand of aanstaande leegstand die gebruikt kan worden ipv. focus op nieuwbouw?

Hoe ziet de begroting eruit in de gebiedsverkenning voor maatregelen om veiligheid en leefbaarheid te borgen?

Wat is het plan als de opvangperiode eindigt? Zijn er plannen voor wat er met de locatie gebeurt na de sluiting van het AZC?

6. Zorg om veiligheid

In hoeverre denkt de politie mee in de veiligheidsproblematiek in de wijk en adviezen. Politie moet handhaven, maar bezetting bij de Politie is ook erg mager. Hoe kan de Politie met een magere bezetting de veiligheid garanderen?

Welke maatregelen worden genomen om de veiligheid in de buurt te waarborgen met de komst van het AZC?

Hoe wordt er omgegaan met eventuele overlast. Ligt er een veiligheidsplan hoe om te gaan met overlast?

Houdt de gemeente voldoende rekening met de situatie van de scholen en sportverenigingen?

Skoatterwâld is een rustige, kindvriendelijke wijk waar veel jonge gezinnen wonen. Het is bekend dat COA-locaties soms te maken hebben met overlast en incidenten die de veiligheid van de buurtbewoners kunnen beïnvloeden. Asielzoekerscentra herbergen vaak een diverse groep mensen, waaronder sommigen die getraumatiseerd zijn of zich in moeilijke omstandigheden bevinden. Dit kan in sommige gevallen leiden tot onvoorziene spanningen, conflicten of zelfs crimineel gedrag. Hoewel deze situaties niet altijd voorkomen, kan de angst en onzekerheid hierover al bijdragen aan een verminderd veiligheidsgevoel in de wijk.

7. Geen voorzieningen in de wijk, maar wel AZC?

Hoe kan het dat er eerder een plan voor een supermarkt in onze buurt, waarvoor veel draagvlak was, is afgewezen, terwijl de komst van een AZC zonder breed overleg lijkt te worden doorgedrukt? Vindt de gemeente het vreemd dat dit bij veel bewoners tot weerstand leidt? Worden er extra voorzieningen in de wijk aangelegd om de toename van bewoners op te vangen?

De voorzieningen in Skoatterwâld, zoals scholen, kinderopvang en sportverenigingen, zijn afgestemd op het aantal vaste bewoners. De plotselinge toename van een groot aantal tijdelijke bewoners kan leiden tot overbelasting van deze faciliteiten. Dit zou betekenen dat de kinderen en gezinnen die al in de wijk wonen, minder toegang hebben tot deze essentiële voorzieningen, wat de kwaliteit van leven voor de huidige bewoners negatief zou beïnvloeden. Hoe kijkt de gemeente hiernaar?

8. Woningwaarde

Het is algemeen bekend dat de komst van een asielzoekerscentrum invloed kan hebben op de woningwaarde in de omgeving. Dit is vaak een van de grote zorgen van huiseigenaren. Veel bewoners van Skoatterwâld hebben bewust gekozen om in deze wijk te investeren vanwege het karakter en de rust van de buurt. Een opvanglocatie zou de woningmarkt in de buurt kunnen verstoren en huiseigenaren financieel benadelen.

Hoe gaat de gemeente de bewoners compenseren voor een mogelijke waardevermindering van hun woningen door de komst van het AZC? Wellicht is een nul-meting een goed uitgangspunt om te bepalen welke invloed het AZC op de woningwaarden heeft.

9. Verkeer

Is er onderzoek gedaan naar de mogelijke toename van verkeersdruk in de buurt door de komst van het AZC, en hoe wordt dat aangepakt? Ook al omdat nu al overbelasting wordt geconstateerd tijdens voetbalwedstrijden, kermis en andere evenementen.

10. Gezondheidsrisico's

Hoe gaat de gemeente ons beschermen tegen de mogelijke gezondheidsrisico's, zoals besmettelijke ziekten als TBC en scabiës, die soms onder vluchtelingen voorkomen? Welke maatregelen worden genomen om de verspreiding van dergelijke ziektes te voorkomen?

De huidige maatregelen die het COA onderneemt zijn niet voldoende gezien de hogere instroom in ter Apel. Het is moeizaam te controleren/ te screenen en behandelingen komen dan moeizaam van de grond. Bron:

<https://www.igj.nl/actueel/nieuws/2023/11/01/vertraagde-medische-intake-van-asielzoekers-opvang-alleenstaande-jongeren-niet-op-orde>

<https://rivm.openrepository.com/bitstream/handle/10029/584084/2015-0168.pdf?sequence=3>

11. Leefbaarheid

Skoatterwâld staat bekend als een rustige woonomgeving met veel aandacht voor groen, ruimte en kindvriendelijke voorzieningen. Een COA-locatie zou het karakter van de wijk drastisch kunnen veranderen. De toename van

verkeersdrukte, de mogelijke overbevolking en het tijdelijke karakter van de bewoners kunnen de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid in de wijk negatief beïnvloeden. Dit zou ook kunnen leiden tot een verschuiving in de sociale structuur, waarbij de cohesie onder de oorspronkelijke bewoners onder druk komt te staan.

Bijlage 2.

Geachte heer/mevrouw,

Naar aanleiding van de bijeenkomst over een mogelijk AZC in de wijk Skoatterwâld gisteravond, delen we als wijkraad graag onze afdrank van de avond met u. De bijeenkomst is in goede harmonie verlopen en werd geleid door Antea Groep. Erg spijtig dat de gemeente zelf enkel een beleidsadviseur als afvaardiging had die alleen als toehoorder aanwezig was. Een meer actieve rol van de gemeente in de bijeenkomst had ons gepast geleken gezien het onderwerp van de avond en impact die dat mogelijk zal hebben op de wijk.

Hierbij puntsgewijs een aantal aspecten van de avond.

1. De vraag die door de gehele groep aanwezigen stevig werd benoemd is waarom de gemeente er (nog) niet voor heeft gekozen om het besluit te herzien of op zijn minst onthoud te zetten?

Dit lijkt alleszins redelijk gezien onder andere het huidige, sterk gewijzigde, politieke klimaat, maar ook het nog lopende project gebiedsvisie A32. Voor dit project hebben verschillende wijkraden inhoudelijk input gegeven, zoals gevraagd door de gemeente. Dit betreft ook het gebied waar nu over wordt gesproken. Zijn deze punten meegenomen? De indruk heerste dat dit niet het geval is. Sterker nog, het gehele project was bij het merendeel van de aanwezigen onbekend!

Verder is er ook nog steeds de mogelijkheid dat SC Heerenveen op deze plek zijn faciliteiten gaat realiseren. Daarbij wil de gemeente de parkeervoorzieningen rondom het Abe Lenstrastadion sterk beperken en verplaatsen naar de kant van Skoatterwâld (P6).

2. De criteria op basis waarvan de locatie als “kansrijk” wordt gezien door de gemeente blijken zeer beperkt. Eigenlijk komt het erop neer dat de locatie snel beschikbaar is. Belangrijke criteria als veiligheid, impact op (het karakter van) de wijk, toegankelijkheid van de wijk etc. zijn hierin niet meegenomen.

De aanwezigen vroegen zich af waarom de beoogde locatie als kansrijk wordt gezien terwijl de locatie direct naast scholen met kwetsbare kinderen staat. De wijk heeft verder slechts twee toegangswegen en is hierdoor kwetsbaar. Alle jeugd moet langs deze locatie naar (middelbare) scholen, sportclubs ed.

Aanwezigen spraken hun grote zorg uit aangezien asielzoekers met een andere culturele achtergrond vaak andere waarden en normen hanteren o.a. ten aanzien van de omgang met meisjes/vrouwen. Elke dag zullen (jonge) meisjes en vrouwen deze route fietsen. Ook dat maakt de situatie op zijn minst kwetsbaar. De aanwezigen gaven aan dat ze het onbegrijpelijk vinden dat de gemeente niet gelijk een “rode vink” achter deze locatie heeft gezet, alleen al om deze reden.

3. De tijd waarin de gemeente tot een besluit wil komen is veel te kort, de gemeente gaat veel te snel. Er blijken nog heel veel vragen en onduidelijkheden te zijn waarop ook gisteren tijdens de bijeenkomst geen antwoord kon worden gegeven. Communicatie vanuit de gemeente naar de wijkbewoners van Skoatterwâld is niet goed geweest en is tekortgeschoten.

Het was onduidelijk waar de bijeenkomst van gisteravond precies over zou gaan. Inhoudelijk was zeer weinig bekend. Onder andere welke exacte locatie het betreft, etc. Dat heeft zeker bijgedragen aan het feit dat gisteravond ook minder mensen aanwezig waren bij de bijeenkomst dan waren uitgenodigd. Daarbij nog opgemerkt dat er sowieso al een zeer beperkt aantal mensen was uitgenodigd in de wetenschap dat de wijk Skoatterwâld inmiddels meer dan 5.000 bewoners heeft en nog steeds groeiend is.

De gemeente heeft de steken die ze heeft laten vallen afgelopen week geprobeerd te repareren door “herstel-communicatie” in te zetten in de vorm van een artikel in Groot Heerenveen. Ze heeft daarnaast op de website een mogelijkheid gecreëerd om te reageren. Daarbij kan nog opgemerkt worden dat de vraag is hoeveel bewoners bereikt worden in de wijk met enkel een artikel in Groot Heerenveen en een toevoeging op de website van de gemeente.

En waarop moet je als wijkbewoner dan precies reageren als er zoveel onduidelijk is, als niet helder is waar het precies over gaat. Dat bleek ook door de enorme hoeveelheid vragen die gisteravond werd gesteld en helaas niet beantwoord kon worden.

Het overgrote merendeel van de bewoners van Skoatterwâld zijn naar alle waarschijnlijk niet op de hoogte dat er iets speelt m.b.t. een mogelijk AZC in de wijk. Maar ook voor degene die dat wel weten en gisteravond aanwezig waren bij de bijeenkomst is totaal niet duidelijk wat de situatie is. De bijeenkomst van gisteravond heeft meer mist doen optrekken dan dat het helderheid heeft gegeven. En dan hebben de wijkbewoners slechts één mogelijkheid om te reageren: de insprekavond in oktober. Het lijkt dat de gemeente daarmee toch een paar belangrijke stappen overslaat.

4. De gespreksleider van de bijeenkomst gaf aan dat er nog geen afspraken zijn gemaakt met het COA, maar dat dit ook erg lastig is. COA lijkt een partij die zich lastig aan afspraken kan houden en er graag vanaf wijkt. Lastig, maar niet onmogelijk. Dat zal een stevige opstelling vergen van de Gemeente Heerenveen. Dat mag ook verwacht worden aangezien de Gemeente Heerenveen ook een duidelijke verantwoordelijkheid heeft naar haar huidige inwoners. Een carte blanche kan toch niet de bedoeling zijn? De gemeente Leeuwarden is een mooi voorbeeld om in het achterhoofd te houden.

5. De vraag rijst, als financieel gewin geen motivatie is voor een mogelijk AZC, wat is dan de motivatie van de gemeente Heerenveen om in dit tempo de besluitvorming te willen afronden. Ondanks dat dit sterk afwijkt van het huidige politiek klimaat en volledig voorbijgaat aan de wijkbewoners van Skoatterwâld.

Tenslotte:

Van de gemeente mag verwacht worden dat zij haar eigen bewoners hoog in het vaandel heeft. Zeker ook omdat zij plaatsnemen in hun functie doordat ze gekozen zijn door diezelfde inwoners. Je kunt daarmee dus niet zomaar voorbijgaan aan je eigen bewoners. Al helemaal niet in een situatie als deze die mogelijk forse impact heeft op o.a. het leefklimaat en de veiligheid van de wijk.

“Even” een locatie aanwijzen en snelle beslissing nemen lijkt dan op zijn minst ook zeer ongepast en zeer onwenselijk. We horen graag hoe we samen dit traject op een goede manier vervolg kunnen geven.